

ટપક

શિક્ષણ અને સમાજ કલ્યાણ કેન્દ્રનું માસિક મુખપત્ર

વર્ષ : ૨ અંક : ૨

ફેબ્રુઆરી, ૨૦૦૦

સંપાદક ટીમ
પ્રકાશ ભટ્ટી
દયા ચૌહાણ
વજુ ગોવિંદીયા
ધર્મેન્દ્ર મહેતા

જળ અને જીવસૃષ્ટિ

જળ વિના જીવન શક્ય નથી. આપણે નાહવા, કપડા ધોવા, પીવા માટે પાણીની જરૂર પડે છે. વનસ્પતિને તેના વિકાસ માટે પાણીની જરૂર રહે છે. પશુ-પક્ષીઓ પણ પાણી વિના જીવી શકતા નથી. નાના જીવજંતુઓને પણ પોતાનું અસ્તિત્વ ટકાવી રાખવા માટે પાણીની જરૂર પડે છે. મોટા મોટા કારખાનાઓ નાના નાના પ્રોસેસિંગ યુનિટમાં પણ ઉત્પાદન લેવા માટે પાણીની જરૂર પડે છે. અરે વાહનોમાં પણ ગરમી નિયંત્રણ માટે રેડિયેટરમાં પાણી ભરવું પડે છે. આ ઉપરાંત પણ સફાઈ વિ. બાબતો માટે પાણી વપરાય છે.

માણસની જ્યારે ઉત્પત્તિ થઈ ત્યારે માત્ર તે પીવા માટે પાણીનો ઉપયોગ કરતો સમય વીતતો ગયો તેમ તેમ તેની બુદ્ધિનો વિકાસ થતો ગયો અને સંશોધનો થયા તેમ તેની પાણીની જરૂરીયાતો વધવા લાગી. તેણે ખેતીની શરૂઆત કરી. પ્રારંભમાં તો વરસાદ આધારિત ખેતી થતી પણ વસ્તી વધી તેમ તેને વધારે ખોરાકની જરૂર પડવા લાગી. વર્ષમાં બે થી ત્રણ પાકો લેવા સિંચાઈ (પિયત)ની જરૂરીયાત વધી અને નાના કુવાઓ મારફત પિયત કરવા લાગ્યા. જેના કારણે પાણીના તળ ઉડા ગયા અને માનવે આ ક્ષેત્રમાં આગળ વધી ઓઈલ એંજિન અને ઈલેક્ટ્રીક મોટરની શોધ કરી જેના કારણે પાણીના તળ વધુ ઉડા ગયા એટલે હદ સુધી કે કુવા ખોદવા પોસાય નહીં જેથી દારની શોધ થઈ અને સબમર્સિબલ પંપવડે પાણી ખેંચવાના શરૂ થયા જેના કારણે પાણીનું તળ સાવ નીચે ગયું. જેમાં ક્ષાર, સોડીયમ, ફ્લોરાઈડ જેવા ઝેરી પદાર્થો ભળ્યા અને જેનાથી નવા નવા રોગો વિસ્તરી રહ્યા છે. આમ, ખેતીમાં પુરતી આવક ન મળવાના કારણે લોકો પાણી વાળા વિસ્તારો તરફ સ્થળાંતર કરી રહ્યા છે.

આવું શાથી બન્યું? જમીનમાં પાણીનો જથ્થો મર્યાદિત છે. જે આપણે સતત ખેંચી રાખ્યો છે. વૃક્ષો, ઘાંસ વિ. પાણીને રોકીને જમીનમાં ઉતારે છે. તેને આપણે સાફ કરી નાખ્યા એટલું જ નહીં જે પાણી છે તેનો યોગ્ય ઉપયોગ ન કરતા આપણે તેનો બગાડ કરીએ છીએ. ઘરે પાણીના ઉપયોગ કરતા અડધો અડધ દુરૂપયોગ થાય છે. જેના કારણે આજે આપણે પાણીની

તંગી અનુભવી રહ્યા છીએ. આજથી ૩૦-૩૫ વર્ષ પહેલાંનું ગામડું અને તેની શેરીઓ સ્વચ્છ હતી. કારણ લોકો વપરાશનું પાણી કુવામાંથી ડોલ અને દોરડાથી કે રેંટથી ખેંચીને મેળવતા જે માણસની જરૂર મુજબ પાણી મેળવાતું આજે શહેરી ગ્રામ્ય બંને વિસ્તારોમાં લોકોની સગવડ માટે તંત્ર દ્વારા ઘેરબેઠા પાણી આપવાની સુવિધા ઉભી થઈ છે. જેના કારણે ગામડાની શેરીઓ અને શહેરના રસ્તાઓ ઉપર (પાણીની આવી કારમી તંગીમાં પણ તુટેલા નળોના કારણે, નળ બંધ કરવાની આગસના કારણે તુટેલી પાઈપ લાઈનોના કારણે કે પછી માણસની પાણીના વપરાશની જાગૃતિના અભાવે નાના વોકળામાં જેમ વરસાદનું પાણી ભરાયું હોય તેમ) પાણી જોવા મળે છે. જે પાણીની સમસ્યા ઉભી કરવામાં મોટો ભાગ ભજવી રહ્યું છે, સાથે સાથે પ્રદુષણની સમસ્યા સાથે સમાજનું આરોગ્ય બગાડે છે.

સૌરાષ્ટ્રના પાણી પ્રશ્ને જાગૃતિમાટે સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ, સરકાર અને લોકસંગઠનો એ જળસંચય અભિયાન શરૂ કર્યા છે. પણ દુષ્કાળ સામે ટકી શકાય તેટલો પાણીનો જથ્થો ક્યાંથી મેળવવો? આપણે જમીનમાં પાણી જરૂર ઉતાર્યું છે. અને ઘણાં લોકોને તેનાથી ફાયદો પણ થયો છે. પણ બન્યું છે એવું કે પાણીનો બગાડ કરવામાં પણ આપણે પાછી પાની કરી નથી. કુવા કે બોરમાં પાણીની સપાટી ઉપર આવે કે તરત આપણે રાત દિવસ પાણીને ખેંચ્યા જ રાખીએ છીએ જેના કારણે પાછી એની એજ સ્થિતિ ઉભી થાય છે. આ માટે જરૂર છે. માનવ સમજણની અને વૈજ્ઞાનિક અભિગમ અપનાવવાની માનવ જો પાણીનો સમજ પૂર્વક ઉપયોગ કરે જરૂર મુજબ પાણી વાપરે અને ખેતીમાં વૈજ્ઞાનિક પિયત પદ્ધતિઓ જેવી કે 'ટપક' પદ્ધતિ, કુવારા પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરે તોજ પાણીનો પ્રશ્ન હલ થઈ શકે આપણે ગમે તેટલા ચેકડેમ, તળાવો, ખેત તલાવડીઓ કે નાલાપ્લગ બનાવીને પાણી રોકીશું છતાં પાણીની મુશ્કેલી નિવારી શકીશું નહીં જ્યારે આપણે પાણીનું મહત્વ સમજી તેનો યોગ્ય ઉપયોગ કરીશું ત્યારે જ પાણીની મુશ્કેલી નિવારી શકીશું અને આપણું અસ્તિત્વ ટકાવી શકીશું ચેકડેમ તળાવો બાંધતાં પહેલાં તેની જાળવણી અને પાણીના વપરાશ સંબંધી સમજણ અને તાલીમ સ્થાનિક લોકો માટે જરૂરી છે.

ગરીબીમાં ગુનાખોરી જન્મે છે. -બર્નાડ શો

શેડુભાર ખાતે યોજાયેલ એન.એસ.એસ.કેમ્પ

અમરેલીની કે. કે. પારેખ કોમર્સ કોલેજનો એન.એસ.એસ. કેમ્પ (યુનિટ-૨ બહેનો) યોજાયો. શિબિરાર્થી બહેનોએ સફાઈ, સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમો, લોકજાગૃતિ અભિયાન, સ્વચ્છતા હરિફાઈ તેમજ અધ્યાપન કાર્ય કરાવેલ. કેમ્પ લીડર તરીકે વિદ્યાર્થીની કુ. વૈશાલી સાવલીયા તથા કુ. સોનલ ઉકાણીએ પ્રસંશનીય કામગીરી કરી હતી. સમગ્ર કાર્યક્રમનું સંચાલન પ્રો. જે.એમ. તળાવિયાએ કર્યું હતું. યુવતિ વિકાસ કેન્દ્ર-અમરેલીએ આ કેમ્પ દરમ્યાન બહેનોને માર્ગદર્શન આપ્યું હતું. શેડુભારની ગ્રામસભામાં શિક્ષણ કેન્દ્રના પ્રમુખશ્રી ધીરુભાઈ વાગડીયા એ વોટરશેડ યોજના સંબંધી તથા શ્રી બિપીનભાઈ જોષીએ આરોગ્યલગત માહિતી આપી હતી. ગામના ખેડુતોની સભામાં શ્રી વજુભાઈ ગોવિંદિયા તથા ખેતીવાડી અધિકારી શ્રી લક્ષ્મણભાઈ વેકરીયાએ ખેતિ વિષયક માહિતી આપી હતી.

લીલીયાના ક્રાંકય ગામે ઉદ્ઘાટન કાર્યક્રમ યોજાયો

અમરેલીના લીલીયા તાલુકાના ક્રાંકય ગામે ૩૧ જાન્યુઆરીના રોજ ગામને પાણી પૂરૂ પાડનારી ઓવર હેડ ટેન્ક, તળાવ તથા ભૂગર્ભ ટાંકાનો ઉદ્ઘાટન કાર્યક્રમ મહાનુભાવોના હસ્તે યોજાયો. વિવિધ વક્તવ્યોમાં જણાવ્યું કે કોમ્પ્યુટર યુગમાં પાયાની સુવિધા માટે પીવાના પાણીની વ્યવસ્થા ઉભી કરવી તે દુઃખદ છે. વરસાદનું વહી જતું પાણી રોકવા તથા પાણીનો બગાડ અટકાવવા લોકોએ જાગૃત થવાની જરૂર છે. ગામડા જાગશે ત્યારે જ વિકાસના કાર્યો અસરકારક બનશે.

ટ્રેકિંગ કેમ્પ

અભિયાન જંકેટ દ્વારા ડોડીતાલ, ભૃગુતળાવ, ગઢવાલ, મનાલી વિ. સ્થળો એ ૨૦ એપ્રિલથી ૮ મે અને ૧૫ એપ્રિલથી ૫ જુન દરમ્યાન ટ્રેકિંગ કેમ્પ યોજવામાં આવનાર છે. તેમજ આંદામાન, માલદીવ અને મનાલી દુર પ્રોગ્રામ ગોઠવવામાં આવ્યો છે. તો ભાગ લેવા ઈચ્છતા ભાઈ-બહેનોએ ‘અભિયાન જંકેટ’ (૨, સ્વપ્નીલ ફ્લેટસ, ભીમનાથ મંદીર પાસે, ન્યુ શારદા મંદીર રોડ, પાલડી, અમદાવાદ-૭ ફોન નં ૦૭૯-૬૬૦૩૭૭૩) નો સંપર્ક કરવો.

સેવા-અમદાવાદ મેનેજમેન્ટ એસોસીએશન

સેવા અને અમદાવાદ મેનેજમેન્ટ એસોસીએશન દ્વારા ૨થી ૩ માર્ચ દરમ્યાન ‘સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓની સેવાલક્ષી પ્રવૃત્તિઓનું માર્કેટીંગ’ અંગે તાલીમ કાર્યક્રમ રાખવામાં આવ્યો છે. તાલીમમાં ભાગલેવા ઈચ્છતી સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓએ અમદાવાદ મેનેજમેન્ટ એસોસીએશન, અટીરા કેમ્પસ, ડો. વિક્રમ સારાભાઈ માર્ગ અમદાવાદ. ફોન નં (૦૭૯) ૬૩૦૮૬૦૧-૨-૩નો સંપર્ક કરવો.

લોકમિત્રા - ઢેઢુકી

જસદણ તાલુકાના હજારેક માણસોની વસ્તી ધરાવતા ઢેઢુકી ગામમાં ચૈતન્ય ભટ્ટ અને તેમના સાથીઓએ ભાંગતા જતા ગામડાને બેઠા કરવા લોકભાગીદારીથી થતા કામોમાં સામેલ કર્યા. અંધશ્રદ્ધા અને વહેમોમાંથી મુક્ત કરવા અને પાણીની જાળવણી કરવા સહયોગી તરીકેની ભૂમિકા માટે પાંચેક વર્ષ પહેલા કાર્ય શરૂ કર્યું.

કિલ્લોલ અને કલરવ મંડળોની સ્થાપના કરી કિલ્લોલના બાળકો પોતાની સર્જનાત્મક શક્તિથી જુદા જુદા પ્રકારના અભિનંદન કાર્ડ જાતે બનાવે છે. અને વેચાણ પણ જાતે જ કરે છે. તેનાથી મળતા નફાની સમાનભાગે વહેંચણી કરે છે. પ્રવાસ, રમતગમતના સાધનો, પુસ્તકોની ખરીદી પણ તેમાંથી થાય છે. આ બધું સંચાલન પણ બાળકો જ કરે છે. સંસ્થા બાળકોની જૈવિક વૈવિધ્યની ઓળખ માટે કાર્યક્રમો પણ યોજે છે.

લોકમિત્રાએ કાપાર્ટની સહાયથી જળસંગ્રહના કામો જેવા કે ચેકડેમ, નાલાપ્લગ વિ. ગામ લોકો પાસે કરાવ્યા છે. જેનાથી ઘણા ખેડુતોની ખેતી સમૃદ્ધ બની છે. સંસ્થાના કાર્યક્રમમાં સમાવિષ્ટ ગામોમાં ૮ સ્વાશ્રયી જુથોની રચના થઈ છે. જેમની બચત રૂા. ૧ લાખથી પણ વધારે છે. કલરવનામે યુવા મંડળ પણ બચત કરે છે. વિકાસના કાર્યો પણ કરે છે.

મોટા બામણા ગામે પર્યાવરણ શિબિર યોજાઈ

આશરા સંસ્થાન ગાજીપુર દ્વારા ‘વિકસત’ અમદાવાદના સહયોગથી મોટા બામણા ગામે પર્યાવરણ શિબિર યોજાઈ જેમાં ૨૫૦ જેટલા ભાઈ બહેનો તેમજ વિદ્યાર્થીઓ હાજર રહ્યા હતા.

જેમાં પર્યાવરણનું મહત્વ, પર્યાવરણ અને માનવજીવન, પ્રદુષણ અને પર્યાવરણ, પ્રદુષણના જોખમો અને તેને નિવારવાના ઉપાયો, તેમજ પાન મસાલા વ્યસન બાબતે વિસ્તૃત ચર્ચા કરવામાં આવી તેમજ ‘સ્વરાજ ગુજરાત’ તરફથી ગ્રામસ્વરાજ પુસ્તકાલયનું ઉદ્ઘાટન કરવામાં આવ્યું.

અખિલ સૌરાષ્ટ્ર સજીવ ખેતી સંમેલન

રાસાયણિક ખાતરો અને રાસાયણિક જંતુનાશકો થી જમીન બગડી છે, ફળદ્રુપતા ઘટી છે. વધુને વધુ ઉપયોગ કરવા છતાં ઉત્પાદન ઘટ્યું છે. આ રીતે ખેડુતો એક ખોટા દુષ્પ્રક્રમાં ફસાયા છે. ‘સજીવખેતી’ આ માટે શ્રેષ્ઠ ઉપાય છે. આઝાદી બચાવો આંદોલન રાજકોટ અને ‘જતન’ વડોદરાના ઉપક્રમે રાજકોટ ગાંધીબાગ ખાતે ૨૭/૨/૨૦૦૦ના રોજ સજીવ ખેતી સંમેલન યોજાશે જેમાં સજીવ ખેતીના અનુભવીઓના અનુભવોનો લાભ ઘણા ખેડુતોને મળશે. ખેતી સાથે સંકળાયેલા ખેડુત ભાઈઓ તથા ખેતિ પર કામ કરતા સ્વૈચ્છિક કાર્યકરોને આ સંમેલનમા જોડાવા અપીલ છે.

જાગૃતિ આવ્યા પછી વિકાસ આપ મેળે થાય છે.

જળસ્ત્રાવ વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમ

સ્વ સહાય જુથો

૧૭-૨-૨૦૦૦ના રોજ આંબલીયાળા મુકામે મહિલાઓના બે જુથો તથા પુરૂષોના એક જુથની બેઠક મળી. આ જુથના સભ્યોએ એકત્ર થઈ દર સોમવારે ગામમાં વ્યસનોથી ઘેરાયેલા કોઈ એક કુટુંબની મુલાકાત લઈ વ્યસન મુક્તિ માટે અભિયાન છેડ્યું છે. કુટુંબના દરેક સભ્યો વ્યસન છોડવા માટે સમંતિ આપે છે અને ફરી વ્યસન શરૂ ન કરે તે માટે જુથના ભાઈ-બહેનો કાળજી રાખે છે. જો વ્યસન કરતા માલુમ પડે તો રૂ. ૨૦૦ દંડ અને જુથના સભ્યોની માફી માગવી પડે છે. આ જ જુથોની ૩૫ બહેનોએ મકરસંક્રાંતિના દિવસે એકત્ર થઈ આખો દિવસ કામ કરી ગાયો માટે ઘાસ એકત્ર કર્યું હતું. ૧ ફેબ્રુઆરીની પચપચીયાના જુથોની બેઠકમાં અંજુબહેને પોતાની દુકાન માટે રૂ. ૧૦૦૦, સોનલબહેને અનાજ લેવા રૂ. ૧૦૦૦ તથા માલુબહેને રૂ. ૫૦૦ ખાતર માટે ધિરાણ મેળવ્યું. માલુબહેને સાળવા મેળાવડામાં રજુ થયેલ નાટકમાં પહેલીવાર અભિનય કર્યો તે બાબતે પોતાને થયેલ સુખદ અનુભવની રજુઆત આજની મીટીંગમાં કરી. સાળવા સુરેશભાઈ સુતરીયાએ દુકાન માટે રૂ. ૫૦૦ ધિરાણ લીધું. ચાલુ માસમાં પીપરીયા, રબારીકા અને તાંતણીયા મુકામે રચાયેલા જુથોના બેઠકમાં ખાતા ખોલાવવામાં આવેલ છે.

ગ્રામિણ સમિતી

ગ્રામિણ સમિતીઓ દ્વારા તેમને ફાળવેલ ભંડોળ સામે યોજનાના કામો પુર્ણ થયેલ છે. ૬૦% જેવી કામગીરી પુર્ણ થઈ છે. ભંડોળના અભાવે આકામગીરી અધુરી રહેવા પામી છે. પરંતુ લોકોએ જાતે પોતાની રીતે પોતાના ખર્ચે પણ ઘણાં કામો કર્યા છે જે આ યોજનાની પ્રેરણા છે. ૮૮-૮૯ ના વર્ષથી જ યોજનાના કામો શરૂ થયા હોય આ સમિતિઓ માટે બીજું જ વર્ષ છે. માર્ચ ૮૯ માં પુર્ણ થયેલ આ યોજનાની એક વર્ષ મુદત વધારી આપવામાં આવી હતી. પણ આ તાલુકામાં આ યોજનાની કામગીરી અમલીકરણ સંસ્થાને ઓગ. ૯૭ માં સોંપવામાં આવી હોવાથી યોજનાના હેતુઓને પરિપુર્ણ કરવા માટે એક વર્ષનો મુદત વધારો હજુ આપવામાં આવે તેવી રજુઆત દરેક સમિતીઓની છે.

મુલ્યાંકન

સંસ્થા દ્વારા ત્રણ વર્ષથી ચાલતા ૧૦ વોટરશેડ પ્રોજેક્ટમાં સંસ્થા આ માસમાં કરેલ કામોનું મુલ્યાંકન માટે સર્વેકરી, તેનું વિશ્લેષણકરી રીપોર્ટ તૈયાર કરી રહી છે.

૫ માર્ચના રોજ ખાંભા મુકામે સ્વસહાય જુથોના જુથલીડરો માટે હિસાબી બાબતો અને અહેવાલ લેખન માટે તાલિમ કાર્યક્રમ યોજવામાં આવ્યો છે. જેમાં ૨૨ સ્વસહાય જુથના જુથલીડરોને તાલિમ આપવામાં આવશે.

રૂગનાથપુર ગામે વિવિધ સંકુલોના ઉદઘાટન

રૂગનાથપુર ગામનાં સંપ અને સહકારથી સતત વિકાસ થઈ રહ્યો છે. તેમાં વિશેષ ઉમેરો કરવાના હેતુથી પ્રા. શાળાનું નવું બિલ્ડીંગ, સાંસ્કૃતિક ભવન, ચબુતરો તથા સાર્વજનિક કુવા ઉપર પવન ચક્કીના ખાત મૂર્દત મહાનુભાવોના હસ્તે તા. ૨૬ ફેબ્રુઆરીના રોજ કરવામાં આવ્યું તેમા શાસ્ત્રી શ્રી માધવ પ્રિયદાસજી સ્વામીએ આર્શીવાદ પાઠવ્યા.

બિન ઉપયોગી સંપત્તિ

સૌરાષ્ટ્રના અનેક વિસ્તારોમાં વિવિધ પ્રકારની ખાણો આવેલી છે. આમાની ઘણી ખાણો પુરતો માલ નરહેવાના કારણે છોડી દેવામાં આવેલ છે. આવી ખાણો બિન ઉપયોગી પડી છે. તેમાં કેનાલ વાળી કે અન્ય કોઈ રીતે પાણી ભરી દેવામાં આવે તો આજુ બાજુ ના કુવા સજીવન રહે અને મોટી ખાણ હોયતો લીફ્ટ ઈરીગેશન પણ થઈ શકે.

અરવીંદ આચાર્ય, ઘરશાળા—સુરેન્દ્રનગર

યુવતિ વિકાસ કેન્દ્ર

તા. ૨ ના રોજ પચપચીયા સ્વા. મંદિરના પ્રાંગણ માં જુથ મિટીંગ યોજવામાં આવી. જેમાં બહેનોનું આરોગ્ય, બ્લડ ગ્રુપ, કૃમિ ઉપચાર, લગ્ન જીવનની પૂર્વ તૈયારી વિ. મુદ્દાઓને આવરી લઈ ૧૮ યુવતીઓ જોડાઈ. આ સમયે યુવતીઓને તેમના પ્રશ્નોનું ત્યાંજ નિરાકરણ કરવામાં આવ્યું. તા. ૮ના રોજ વરસડા ગામે જુથ મિટીંગ યોજી જેમાં બહેનોના કાનુની અધિકારો અને બહેનોના આરોગ્યના મુદ્દા ને આવરી લઈ ૧૨ યુવતીઓએ ભાગ લીધો હતો. તા. ૧૦ના રોજ કોટડા જુથ મિટીંગમાં ૨૪ યુવતિઓ સાથે શરીરની સ્વચ્છતા પર વાર્તાલાપ થયો. તા. ૨૦ના રોજ રબારીકા મુકામે મિટીંગ યોજવામાં આવી જેમાં માસિક સ્ત્રાવ, ગર્ભપાત, આંખમાંથી પાણી આવવું અને લગ્ન જીવનની પૂર્વ તૈયારી વિ. મુદ્દાઓને આવરી લઈ ૨૫ યુવતિઓ ને માર્ગદર્શન આપવામાં આવ્યું. આ ઉપરાંત ૧૫ જેટલી યુવતિઓએ કેન્દ્ર પર આવી ખીલ, માથુ દુખવું, માસિક સ્ત્રાવ વખતે દુખાવો, ઘો. ૧૦ પછી ના અભ્યાસક્રમો વિ. પર વ્યક્તિગત માર્ગદર્શન મેળવ્યું હતું. જો આપણે મુલ્ય આધારિત સમાજની રચના કરવા માંગતા હોઈએ તો દરેક નાગરિકની રહેણી કહેણીની ગુણવત્તાને ઉચ્ચ સ્તર સુધી પહોંચાડવી પડશે. અહીં અમારો આશય રહેણી કહેણીની ગુણવત્તા સાથે છે જીવનની ગુણવત્તા સાથે નહીં. સુવિધાથી વંચિત વર્ગો માટે રહેણી કહેણીની ગુણવત્તા એક વાસ્તવિકતા છે, પરંતુ જીવનની ગુણવત્તા એક સ્વપ્ન છે. સ્વૈચ્છિક સંગઠનોએ પ્રતિબદ્ધ થઈને મુલ્ય આધારિત પ્રક્રિયા માટે કામ કરવું પડશે.

(વાણી—વોલેન્ટરી એક્શન નેટવર્ક ઈન્ડિયા)

‘પ્રભુની ફુલવાડી’

ઐતિહાસિક ગ્રંથ ‘પ્રભુની ફુલવાડી’સ્વ. શ્રી શંભુલાલ ટીડાભાઈ પટેલે લખી પ્રકાશિત કર્યો હતો, તેનું સંપાદન અદ્યતન સ્વરૂપે હવે સુપ્રસિદ્ધ પત્રકાર, સર્જક અને સમાજસેવક શ્રી ગોરધનદાસ સોરઠિયાએ કર્યું છે. સામાજિક સંદર્ભ માટે અત્યંત ઉપયોગી એવા આ નવસંસ્કરણ પામેલા ગ્રંથનો લોકાર્પણવિધિ કાર્યક્રમ ૨૭ ફેબ્રુઆરીના રોજ અમરેલી ખાતે યોજાયો.

સરદાર ફિલ્મ

ભારતના લોખંડી પુરૂષ સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલના જીવનને દર્શાવતી પરેશ રાવળ અભિનિત ‘સરદાર’ ફિલ્મના આયોજન માટે નજીકના માહિતિ કેન્દ્રનો સંપર્ક સાધવા જણાવવામાં આવે છે.

સરદાર પટેલ સહભાગી જળસંચય યોજના

સૌરાષ્ટ્ર, કચ્છ અને ઉત્તરગુજરાતમાં ચોમાસુ નિષ્ફળ જવાથી ઉભી થયેલ અભુતપૂર્વ જળસંકટ જેવી પરિસ્થિતિ ફરીથી ઉભી ન થાય તે માટે ગુજરાત સરકારે રૂ. ૧૦૦ કરોડ જેવી મોટી રકમ ના ખર્ચે ૨૦૦૦ થી વધુ ચેકડેમો આવતા ચોમાસા પહેલા પ્રજા, સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ અને દાતાઓનો સહકાર મેળવી બાંધવા માટે સરદાર પટેલ સહભાગી જળસંચય યોજના અમલમાં મુકી છે. સરકાર ચેકડેમની કિંમતના ૬૦% ફાળો આપશે. લોકજુથ/સ્વૈ. સંસ્થા ચેકડેમ બાંધશે અને ૪૦% ખર્ચ ભોગવશે. આ યોજના હેઠળ ૧૦ લાખ સુધીના ચેકડેમ બાંધી શકાશે, જેમાં ૬ લાખ સુધીના ચેકડેમોમાં લોકો/સ્વૈ. સંસ્થાઓ ૪૦% ફાળો આપી બાંધશે. ૬ થી ૧૦ લાખ સુધીના ચેકડેમ સરકાર પોતે અથવા વધુ ફાળો આપનાર દાતા અથવા સ્વૈ. સંસ્થા બાંધશે.

વૃક્ષપ્રેમ સેવા ટ્રસ્ટના વિચારો

પાણી રોકવાના કામોમાં (૧) સિમેન્ટ ટેકો (૨) દરેક તાલુકાને ૧ કરોડ ફાળા સામે ૧ કરોડ સરકાર આપે (૩) દાતા ૫૧% દાન આપે તો ૪૯% સરકારી ગ્રાંટ મળે આ યોજના માટે વૃક્ષપ્રેમના વિચારો નીચે મુજબ છે.

(૧) જેગામ પાણી રોકવા માટે ચેકડેમ બનાવવાનું આયોજન કરે તેને બધા ચેકડેમની સિમેન્ટ આપવી જોઈએ. ચેકડેમ માટે ઘનમીટર ૧.૨૫ થી ૧.૫૦ થેલી સિમેન્ટ આપવી જોઈએ. SOR પ્રમાણે સિમેન્ટ આપવી નહીં.

(૨) SOR મુજબ એક ઘનમીટરના ખર્ચના રૂ. ૧૦૦૦ આશરે, જ્યારે ખરેખર ખર્ચ રૂ. ૫૦૦ આશરે થાય છે. સરકારી વહીવટમાં એન્જિનીયરોનો આગ્રહ રખાય છે. જેથી ગુંચવાડો ઉભો થાય છે. સરકારની તમે તમારો ચેકડેમ બાંધો ૧૦% વાળી યોજનામાં ૧૦% ઉપર કામો થયા જ નથી. જેથી ઘનમીટર ૧.૨૫ થી ૧.૫૦ થેલી સિમેન્ટ આપવાનું જ રાખવું જોઈએ.

(૩) આ યોજના બિલકુલ ખોટી છે. ૫૧% દાતા અને ૪૯% સરકાર આપે તો ખેડૂત ક્યાં જાય? ખેડૂત જો પોતાનું યોગદાન કામની જાળવણી પ્રત્યે કાળજી રાખશે. ભવિષ્યમાં રીપેર કરવાની કે માટી કાઢવાની જવાબદારી અસરકારક રહેશે.

ઉન્નતિ

સંસ્થા દ્વારા સામાજિક વિકાસ પરિપેક્ષ પર પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમ માર્ચ ૨૭ થી ૩૧ દરમિયાન યોજાનાર છે. ઉન્નતિની સાથી સંસ્થાઓ માટેના આ તાલીમ કાર્યક્રમમાં સહભાગીતા, જેંડર પર આધારિત ન્યાય, સશક્તિકરણ અને સામાજિક ન્યાય જેવી અવધારણાઓનું સ્પષ્ટીકરણ અને તેનો વ્યવહારમાં ઉપયોગ પર તાલીમ આપવામાં આવશે.

Printed by Dhiren Vagadia and Published by Dhiren Vagadia on behalf of Educational & Social Welfare Centere and Printed at Devkamal Computers- Amereli and Published at Amreli, Editor Dhiren Vagadia.

ટપક કાર્યાલય

શિક્ષણ અને સમાજ કલ્યાણ કેન્દ્ર

૯૫, જલારામનગર-૨ અમરેલી

☎ (૦૨૭૮૨) ૨૩૫૨૫, ૨૦૬૩૫

Book -Post, Printed Matter
Post Regn. No. G/AMI-91/99

પ્રતિશ્રી, _____

ટુંકી દ્રષ્ટિ થી લાંબાગાળે મોટું નુકસાન થાય છે.